

Uputstvo autorima za pisanje studentskih radova za Kongres studenata biomedicinskih nauka Srbije

Rad se piše srpskim ili engleskim jezikom. Ukoliko je rad na srpskom jeziku, iz tehničkih razloga preporučujemo pisanje latiničnim pismom, ali je moguće pisati i ćiriličnim pismom. Tekst pisati u programu *Microsoft*, na belom papiru formata A4, uz poštovanje sledećih uputstava:

- Margine 2,5 cm (gornja, donja, leva, desna)
Page Layout → *Margins* → *Custom Margins*
- Font – *Calibri* veličina slova 12 pt
- Poravnanje teksta treba da bude po obe margine (*alignment justified*)
- Dvostruki prored
Paragraph → *Spacing* → *Line spacing* → *Double*

Dozvoljeno je najviše **deset (10)** stranica tekstualnog dela rada (bez priloga, naslovne strane, spiska literature i sažetaka na srpskom i engleskom jeziku). Broj priloga (grafikoni, tabele, sheme, slike) nije ograničen.

Rad mora sadržati sledeće delove:

1. Naslovnu stranu
2. Sažetke na srpskom i engleskom jeziku, sa ključnim rečima
3. Tekst rada
4. Spisak literature
5. Priloge

NASLOVNA STRANA

1. Naslov rada mora biti kratak, jasan, informativan (*Calibri*, **18pt**, bold, centriran, na sredini stranice, u naslovu je samo prvo slovo veliko)
2. Naslov rada na engleskom jeziku (*Calibri*, **18pt**, bold, centriran, na sredini stranice ispod naslova na srpskom jeziku, u naslovu je samo prvo slovo veliko)
3. Pun naziv uže naučne oblasti (predmeta) iz kojeg je napisan rad (*Calibri*, **12pt**, bold, centriran, na dnu stranice)

SAŽETAK (APSTRAKT)

Sažetak rada se kuca na drugoj stranici i sadrži najviše 300 reči (ne računajući podnaslove za delove sažetka).

Sažetak rada se sastoji iz sledećih delova:

- Uvod (Introduction)
- Cilj rada (The Aim)

- Materijal i metode (Material and Methods)
- Results (Results)
- Zaključak (Conclusion)

Sažetak u celini treba da bude poravnan po obe margine (*alignment justified*), a nazivi delova **ne treba** da budu uvučeni opcijom *Tab*.

Svaki deo sažetka treba da počinje u novom redu, tako što je naziv dela boldovan, a tekst sledi iza dve tačke (npr. **Uvod:** tekst...).

Ispod sažetka navesti 3-5 ključnih pojmova (keywords). Ključni pojmovi ne ulaze u ograničenje za broj reči u sažetku i treba ih razdvajati znakom tačka-zarez (;), dok na kraju reda sa ključnim rečima ne treba da stoji nijedan znak interpunkcije.

Sažetak se piše na srpskom i engleskom jeziku. Svaki treba da počinje na zasebnoj strani, a preporuka je da koristite opciju *Page break* za prelazak na sledeću stranu (umesto pritiskanja tastera *Enter* više puta). Reči SAŽETAK i ABSTRACT se pišu velikim slovima kao što je navedeno u ovom uputstvu.

Page Layout → *Break* → *Page*

TEKST RADA čine sledeća poglavlja:

- Uvod
- Materijal i metode
- Rezultati
- Diskusija
- Zaključak

Naslovi poglavlja: *Calibri*, 12pt, bold, uz levu marginu;

Podnaslovi: *calibri*, 12pt, bold, italic, uvučen red. Podnaslovi ne treba da budu numerisani niti na neki drugi način označeni.

Naslovi i podnaslovi poglavlja se pišu velikim prvim slovom (npr. **Uvod, Materijal i metode...**).

Između dva uzastopna poglavlja rada ne treba da postoji red razmaka (npr. nakon kompletiranog poglavlja *Diskusija*, naslov poglavlja *Zaključak* napisati u prvom slobodnom redu ispod poslednje rečenice *diskusije*).

Nakon tekstualnog dela navesti spisak **literature** i **priloge**. Izbegavati upotrebu bold i italic slova u tekstu, kao i naglašavanje reči (i naslova) koristeći sva velika slova.

Prvi redovi u svakom pasusu na stranicama sa tekstem rada treba da budu uvučeni. *Paragraph* → *Indentation* → *Special* → *First line* ili pritisnuti *Tab* pre svakog prvog reda.

Ukoliko rad pišete srpskim jezikom, sve reči (npr. nazivi bakterija) i skraćenice (npr. *GFR*) pisane drugim jezikom (engleski, latinski i sl.) moraju biti pisane kurzivom (*italic*). Isto važi i za radove pisane engleskim jezikom. Kada su u pitanju radovi iz pretkliničkih predmeta u kojima je veći broj reči stranog porekla, opravdano je postupati po pravilima koja važe u datim naučnim oblastima – nije potrebno pisati nazive ili skraćenice molekula koji su se

ustalili u našem naučnom jeziku kurzivom (dakle pisati - IgG, IL-1, TNF, SOD...). Imajte u vidu da se skraćenice porekla engleskog jezika pišu latinicom kurzivom, ukoliko za pisanje rada koristite ćirilično pismo (npr. HDL, a ne ХДЛ) .

Decimalni brojevi se u srpskom jeziku pišu zapetom (2,35), a u engleskom jeziku tačkom (2.35).

Između broja i njegove jedinice, kao i između znakova =, +, - itd. ne treba da postoji razmak (npr. 2cm, CI=1,0-5,0).

Uvod

Uvod treba da počinje na vrhu nove stranice (ne u nastavku teksta na stranici nakon sažetka i ključnih pojmova). Treba da sadrži literaturne podatke o problemu koji se u radu obrađuje. Pregled poznatih činjenica ne sme da bude predug, ali mora jasno da opravda zašto je preduzeto istraživanje koje se radom predstavlja. Takođe se navode osnovne hipoteze i cilj rada.

Materijal i metode

Detaljno i precizno opisati sprovedeno posmatranje i eksperiment. Navesti broj, starosnu dob, pol i druge karakteristike ispitanika, ukoliko se radi o humanoj populaciji. (Npr. objasniti zašto su samo osobe određenih godina uključene ili zašto su žene isključene.) Izbegavati nazive kao npr. "rasa", koji nemaju precizno značenje i koristiti alternativni opis kao što je "etnička grupa".

Tačno definisati šta opis znači i istaći kako su podaci dobijeni (npr. koji je interval kontrolnih ispitivanja ili pregleda, da li su podatke sami dobili ili ih je dao neko drugi i sl.). Ukoliko se radi o eksperimentalnim životinjama, navesti vrstu, broj, starost, pol i druge karakteristike korišćenih životinja.

Navesti imena metoda koje su upotrebljavane u istraživanju kao i tačan naziv aparata (model, proizvođač). Kod navođenja imena lekova, koristiti generičke nazive, a u zagradi navesti registrovano ime leka. Pored naziva leka navesti i dozu i način aplikacije.

U slučaju randomizovanih kliničkih projekata predstaviti informaciju o svim glavnim elementima studije, uključujući protokol (populaciju u studiji, intervencije, ishod i objašnjenja statističkih analiza), specifikaciju intervencije (metod randomizacije, prikriivanje, podele tretiranih grupa) i drugo.

Opisati statističke metode korišćene tokom obrade rezultata. Tačno navesti korišćeni opšteprihvaćeni kompjuterski program (ako posedujete licencu).

Napomene:

- Imena gradova i država pisati ili na originalnom ili na srpskom jeziku (transkribovano), ali konzistentno kroz ceo rad (npr. autor se mora opredeliti ili za „New York“ ili za „Njujork“).
- Ukoliko je rad pisan latiničnim pismom **p** vrednost se ne piše italikom, dok u slučaju korišćenja ćiriličnog pisma jeste italik, kao i sve što je napisano drugim pismom.

- Nazive najčešće korišćenih statističkih testova pisati na sledeći način – *chi square*, *Mann – Whitney U test*, *Wilcoxon*, ali Studentov *t test*.

Rezultati

Rezultate predstaviti logičnim redosledom u tekstu. U zagradi navesti broj priloga (npr: Prilog I), koji detaljnije objašnjava navedene rezultate.

Diskusija

Diskusija je sačinjena od analize dobijenih rezultata u poređenju sa već objavljenim, poznatim rezultatima. Izbegavati tvrdnje i zaključke koje rezultati u potpunosti ne podržavaju. Opisati da li se nalazi razlikuju od rezultata drugih istraživača. Ponuditi alternativno objašnjenje rezultata uzimajući u obzir sugestije mentora/koautora. Izbegavati generalizaciju koja nije podržana podacima. Ne sugerisati rešenje problema koji nisu direktno povezani sa Vašim istraživanjem. Jasno označiti da li su postavljene hipoteze u uvodu (cilju) rada potvrđene ili opovrgnute dobijenim rezultatima. Opisati ograničenja sprovedenog istraživanja.

Zaključak

Zaključak sadrži glavnu poruku rada, tj. sažima ključne elemente iznete u diskusiji.

Literatura

Reference bi trebalo navoditi **vankuverskim stilom** (kao u dole navedenim primerima), tj. numerisati redosledom kojim su prvi put navedene u tekstu. Referenca se navodi ispred tačke (.) dela teksta na koji se odnosi.

Primer:

Glavni faktor rizika za moždani udar jeste hipertenzija (1).

Identifikovati reference u tekstu, tabele i legende arapskim brojevima u zagradama. Ukoliko se koristi više referenci u testu zajedno, koristite kratku crtu da bi obeležili seriju uzastopnih brojeva, a zarez kada brojevi referenci nisu uzastopni.

Primer:

Nekoliko studija (3-7) je ispitivalo...

Nekoliko studija (3, 5, 7) je ispitivalo...

Nekoliko studija (3-5, 7) je ispitivalo...

U tekstu je moguće koristiti ime autora, ali je neophodno ubaciti i broj citata.

Imena autora pritom pisati u originalnom obliku (kurzivom).

Primer:

Jeffrey (2) je zaključio da...

Jeffrey et al. (2) su zaključili da...

Jeffrey i sar. (2) su zaključili da...

Članak iz časopisa

Prezime inicijali autora. Naziv članka. Skraćeni naziv časopisa. Godina publikacije; broj (izdanje): stranice.

Primer:

Kallestinova ED. How to write your first research paper. Yale J Biol Med. 2011; 84(3):181-90.

Ako ima više od 6 autora, navode se prezime i inicijali prvih 6 autora pa **et al.**

Primer:

Haas AN, de Castro GD, Moreno T, Susin C, Albandar JM, Oppermann RB, et al. Azithromycin as an adjunctive treatment of aggressive periodontitis: 12 months randomized clinical trial. J Clin Periodontol. 2008; 35(8):686-92.

Ukoliko je publikacija u elektronskom izdanju, umesto brojeva stranica piše se identifikacioni broj publikacije, sa slovom e ispred.

Primer:

Choi H, Uceda DE, Dey AK, Abdelrahman KM, Aksentijevich M, Rodante JA, et al. Treatment of Psoriasis with Biologic Therapy Is Associated with Improvement of Coronary Artery Plaque Lipid-Rich Necrotic Core: Results from a Prospective, Observational Study. Circ Cardiovasc Imaging. 2020; 13:e011199.

Knjiga

Prezime inicijali urednika, editors. Naslov: podnaslov. Izdanje (ako nije prvo). Mesto izdavanja: izdavač; godina.

Primer:

Seferovic PM, Spodick DH, Maisch B, editors. Pericardiology: Contemporary Answers to Continuing Challenges. Beograd: Nauka; 2000.

Ako ima više od 6 urednika, navode se prezime i inicijali prvih 6 urednika pa **et al.**

Primer:

Fauci AS, Braunwald E, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, et al., editors. Harrison's principles of internal medicine. 17th ed. New York: McGraw Hill; 2008.

Poglavlje knjige

Prezime inicijali autora. Naslov poglavlja. In: Prezime inicijali urednika, editors. Naslov knjige. Broj izdanja (ako je deo serijala). Mesto izdavanja: izdavač; godina. Brojevi stranica.

Primer:

Partridge H, Hallam G. Evidence-based practice and information literacy. In: Lipu S, Williamson K, Lloyd A. editors. Exploring methods in information literacy research. Wagga Wagga, Australia: Centre for Information Studies; 2007. p.149–170.

Ako ima više od 6 urednika, navode se prezime i inicijali prvih 6 urednika pa **et al.**

Izbegavati korišćenje apstrakata kao reference. Reference koje su primljene, ali nisu još štampane treba označiti kao "u štampi"; autori bi trebalo da dobiju pismenu dozvolu da bi citirali takav rad, kao i potvrdi da je rad prihvaćen za publikovanje.

PRILOZI

Naslovi poglavlja: *Calibri*, 12pt, bold, uz levu marginu, sve velikim slovima.

Svaki prilog se stavlja na poseban list numerisan u gornjem levom uglu sa: PRILOG I, PRILOG II (**rimskim brojevima**)...

Jedan prilog odgovara jednoj slici, shemi, tabeli, upitniku ili grafikonu.

Broj (**arapskim brojevima**) i naziv tabela i upitnika treba pisati iznad tabela ili upitnika, a broj (**arapskim brojevima**) i naziv slike, sheme ili grafikona treba pisati ispod slike, sheme, odnosno grafikona.

Reči: **Tabela, Grafikon, Slika...** moraju biti podebljane, a iza broja tabele, slike itd. mora stajati tačka, pa naziv.

Primer:

Tabela 1. Starost i antropometrijski parametri ispitanika

U tekstu rada moguće je pozivati se na priloge koji se nalaze u radu. Ne navoditi tabele, sheme ili grafikone već prilog u kom se nalaze informacije.

Primer:

Koncentracija insulina je statistički značajno veća, u fazi oporavka, u odnosu na početak testa ($p < 0,05$) (Prilog IV).

Koncentracija insulina je statistički značajno veća u fazi oporavka, u odnosu na početak testa ($p < 0,05$), što je prikazano u Prilogu IV.

~~Koncentracija insulina je statistički značajno veća u fazi oporavka, u odnosu na početak testa ($p < 0,05$) (Grafikon IV).~~

Napomene:

- U slučaju da je prilog previše širok da stane na stranicu, moguće je koristiti *Landscape* orijentaciju stranice (samo za tu stranicu).
- Ako prilog nije originalno delo autora, potrebno je navesti izvor priloga – to učiniti tako što će u opisu priloga biti naveden broj reference iz odeljka Literatura u kojoj je naveden izvor datog priloga.